

[Time: 2 Hours]

[Marks: 60]

- N.B.:** 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Use of map stencil is allowed.
4) Draw sketches, diagrams and maps wherever necessary.

Q.1 (A) Explain the Post-Fifty and Pre-Fifty Conceptualisation of Geographic Space. (15)

OR

Q.1 (B) Define Human Geography and explain possibilism and Neo determinism. (15)

Q.2 (A) Explain the application of central place theory and settlement hierarchy. (15)

OR

Q.2 (B) Discuss in detail - The Concentric Theory Model (15)

Q.3 (A) Explain in detail the emergence and development of early cultural hearth. (15)

OR

Q.3 (B) Explain "Race, Religion, Language and Ethnicity- Competition, Conflict and Negotiation" (15)

Q.4 (A) Bring out the concept of fertility and mortality . (15)

OR

Q.4 (B) Define Demographic dividend. Explain the Demographic Transition Theory. (15)

*****

[Time: २ Hours]

[Marks: ६०]

सूचना :

- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) उजव्या बाजूला दिलेली आकडेवारी पूर्ण गुण दर्शवते.
- 3) नकाशा स्टेंसिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.
- 4) आवश्यकतेनुसार स्केचेस, आरेख आणि नकाशे काढा.

प्रश्न १. (अ) १९५० पूर्वीच्या आणि नंतरच्या भौगोलिक अभिक्षेत्रीय संकल्पना स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

प्रश्न १. (ब) मानवी भूगोलाची व्याख्या सांगा आणि संभववाद व नव-निश्चयवाद स्पष्ट करा. (१५)

प्रश्न २. (अ) मध्यवर्ती स्थल सिद्धांताचे उपयोजन आणि वस्त्यांचा पदानुक्रम स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

प्रश्न २. (ब) सविस्तर चर्चा करा - बर्गीसचा समकेंद्र वर्तुळ सिद्धांत. (१५)

प्रश्न ३. (अ) प्रारंभिक सांस्कृतिक हृदयस्थळांचा उदय आणि विकास सविस्तर स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

प्रश्न ३. (ब) स्पष्ट करा "वंश, धर्म, भाषा आणि वांशिकता- स्पर्धा, संघर्ष आणि वाटाघाटी" (१५)

प्रश्न ४. (अ) जननक्षमता आणि मर्त्यताया संकल्पनांचा आढावा घ्या. (१५)

किंवा

प्रश्न ४. (ब) लोकसंख्याशास्त्रीय लाभांश परिभाषित करा. लोकसंख्याशास्त्रीय संक्रमण सिद्धांत स्पष्ट करा. (१५)

*****